

5) Forespørgsel nr. F 6:

Forespørgsel til undervisningsministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om regeringens planer for sektorforskningen, bl.a. vedrørende regler for ansættelsesprocedurer og ledelsesstruktur, sikkerhed for en forsvarlig andel af langsigtet forskning samt ytrings- og publiceringsfrihed?«

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 15/10 86. Fremme af forespørgslen vedtaget 28/10 86).

Begrundelse

Rahbæk Møller (SF):

De sidste par år har Undervisningsministeriet arbejdet med fastere rammer for sektorforskningen og har i denne forbindelse indsamlet et omfattende materiale, som også Folketingets udvalg for videnskabelig forskning har fået tilstillet. Vi har imidlertid ikke hørt noget om, hvorvidt regeringen er nået frem til en konklusion på sine overvejelser, og der er heller ikke medtaget nogen initiativer i regeringens lovkatalog.

På den baggrund har forespørgerne fundet tiden inde til at rejse denne debat for at få at vide, hvad regeringens planer med sektorforskningen egentlig er.

Besvarelse

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Næsten halvdelen af finanslovbevillingerne til forskning går i dag til sektorforskningsinstitutioner og er dermed et væsentligt led i den samlede offentlige forskningspolitik.

Jeg skal indledningsvis understrege, at de bemærkninger, jeg nu kommer med, ikke på nogen måde må betragtes som en kritik af den forskning, der udføres inden for sektorforskningen. Sigtet med mine bemærkninger er at anskue sektorforskningen i en større sammenhæng og med dette som udgangspunkt nærmere at belyse regeringens overvejelser med hensyn til, hvordan vi kan forbedre vilkårene for sektorforskningen her i landet.

Sektorforskningsinstitutionerne opdeles sædvanligvis i følgende fire kategorier. For det første: afdelinger med sygehuse og andre klinisk-medicinske enheder. For det andet: museer, arkiver, biblioteker og samlinger.

For det tredje: teknologiske institutter. Og for det fjerde: øvrige offentlige institutioner med forskning.

Det samlede antal sektorforskningsinstitutioner er opgjort til ca. 500. Den sidstnævnte kategori, jeg nævnte, dem, jeg kaldte øvrige offentlige institutioner med forskning, udgør ca. 40 institutioner henlagt under en række ministerier.

Inden for hver af de tre første kategorier er der i forvejen rimeligt ensartede regler for forskningen og de dertil knyttede opgaver. Dem vil jeg derfor ikke sige noget om, altså jeg vil ikke sige noget om sygehusafdelinger, museer, arkiver og teknologiske institutter. Jeg vil derimod sige noget om den sidste kategori, som jeg kaldte øvrige offentlige institutioner med forskning.

Denne kategori består af en broget række af institutioner, som både i henseende til opgaver, formål og vilkår samt i organisatorisk henseende er meget forskellige.

Sektorforskningen er en hjørnesten i dansk forskning. Denne del af forskningen har samtidig en central rolle som virkemiddel i udviklingen af de enkelte erhvervs- og samfundssektorer. Denne dobbelte opgave må afspejles i de principper, der ligger til grund for styringen af sektorforskningsinstitutionerne.

I en række tilfælde repræsenterer et sektorforskningsinstitut stort set hele vor forskningsmæssige ekspertise på vigtige fagområder. Sektorforskningen må derfor påtage sig forskningsforpligtelser, som dækker hele samfundets behov, undertiden tilmed også undervisningsforpligtelser. Der kan spares ressourcer, hvis vi kan undlade at opbygge ekspertise flere steder på samme tid.

Sektorforskningsinstitutioner skal derudover løbende kunne bidrage til løsningen af opgaver, der følger af ministeriernes anvendelse af forskningsresultater i udredninger, i lovgivning, i administration osv.

Jeg vil godt tage om nælden med det samme, for ved styringen af sektorforskningsinstitutionerne står vi i et dilemma, hvor der med rette kan argumenteres både for og imod, ligegyldigt hvad vi gør. Ved tilrettelæggelsen af styringen kommer følgende delvis modstridende hensyn nødvendigvis ind i billedet.

For det første: bag oprettelsen af forskningsinstitutioner ligger der altid et særligt